

Oglasi, pripisana itd. iskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbroju, oglašje itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravnictvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 847949.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve polvari“. Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja. — U pakadri tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12).

Petar Svačić.

U Ljubljani, 15. januara hrvatski umjetnik Josip Mandić pokazao je, koliki je njegov glasbeni talent, kako je njegova čvrsta volja dok ne dođe do svog cilja i koliko je u njemu jako poznavanje sebe istoga.

Mladić još nedokonačao 21. godinu i napisao je operu, koje se nebi stidio ni kakav stari prokušani skladatelj. Ako se još tomu pridoda, da Josip Mandić nije posvetio svoje mlade godine isključivo glazbi. On je gimnazijalske godine

svršio najboljim uspjehom, na sveučilištu je slušatelj prava. S toga je svatko, tko je u petak čuo „Petra Svačića“ punim pravom pitao kad i gdje se je taj mladi skladatelj naučio glazbi? Kako on može bez velike i duge škole, bez postojane i duge prakse napisati operu, u

kojoj čuješ instrumentaciju po Wagnerovoj školi, osvježenu talijanskim načinom, a sve od početka do kraja je prožeto hrvatskom narodnom glasbom? Da, Mandić je učeo glazbu uza svoju majku, podučavao ga je Villhar i Wieselberger, ali to sve nije bilo dosta, da on postane obični glasninski diletant, kamo li skladatelj i to skladatelj velike opere. To se sve rješava jednostavnim odgovorom: Bog je obdario Josipa Mandića izvanrednim glasbenim darom, koji je daleko veći nego li sve škole i svi učitelji! Josip Mandić je pravi glasbeni talent, koji nije čekao, da mu se pokaže kad siede vlasti glavu pokriju a godine lrbat skuće, već je u ranjoj mladosti pokazao svu veliku snagu a da s godinama dodje do skrajnih granica.

Mandić je u dobi kad se vrtula i glavinja od zamisli do zamisli, a da mladenačka nestalnost za nijednu se neodluči, ili ako se odluči u riedko koju se ozbiljno udube. Josip Mandić izniknu je i u tonu. Pol godine neio je liečničtvo, ali takim marom i zanosom, da se je bilo bojati za njegovo skupocjeno zdravlje. Upisao se

u pravo, da bi lakše uzgajao se u glazbi. Kroz tu godinu kao slušaoc prava napisao je operu. Kao da mu nije toga dosta, upisuje se i u bečki konservatorij i na prijamnom izpitu primljen je u petu godinu. On se misli ovih dana prikazati na državni ispit iz glazbe. Njegova čvrsta volja to hoće, jer on ima svoj cilj. Od toga ga ne može odvratiti ni veliki trud oko opere, osobito ovih posljednjih dana, niti poremećeno zdravlje. Ako

ga roditeljsku vlast ne svrnie, da mu zdravlje sačuva, on će se ovih dana prikazati na izpit. Ta čvrsta volja uprav bi mogla biti kobna po nadarenog našeg umjetnika, jer je tankog zdravlja.

Josip Mandić je uslužan, ljubezniv, pun obzira i časti prema starijem, rado prima savjete, dapače i samu pita da bude savjetovan.

Mnogo je pak zaprieka bilo dok je „Petar Svačić“ na pozornicu stupio. Prijatelji i neprijatelji odvažali su ga od tako velikog poduzeca u takoj mladoj dobi, zavidnici su propisali nepovoljne glasove o njegovu talentu i samoj operi „Petar Svačić“. Dosta je viditi odjek tih zavidnika u „Slavenskoj Misli“ od 13. pr. mjeseca, gdje se je nepovoljan sud o operi izrekao dva dana prije neg je predstavljena. Sve to nije moglo spriječiti nadarenog umjetnika a da samosvjestno ne uzkligne: „ipak nisam napisao najlošiju hrvatsku operu“. Tako je ponosno odgovorio piscu ovih redaka. Osvjedočen o snazi svoga talenta, uza sve obzire, ne popušta, već ponosno stupa pred javnost, da mu sudi.

U Ljubljani 15. pr. mj. javnost je najpovoljnije sudila o Mandićevom „Petru Svačiću“. Već dva dana prije predstave sva su sjedala bila razprodana. A na večer predstave kazalište je tako puno bilo, kao riedko kada. Svak najvećom napetošću pazi kad će se prvi akordi oglasiti. Glasba tiho počinje, a u kazalištu postaje grobna tišina. Sljede, prepliću se

ugodni zvuci, u to se pojavu narodni napjev „Populmul je tih vjetar“. Taj napjev šarao je kroz cijelu overturu, ko zlatne šare na bogatoj tkanini. Glasba od milote naraste do potresnih časa, ali čuješ uvijek odjek tog narodnog napjeva. Klasičan je to komad da neznaš da je Mandiću 20 godina, ej bi rekao to je stari prokušani maestro, koji jednostavnom lalukoćom razpolaze harmonijom, kontrapunktom i instrumentacijom.

Dok je svršila overtura, nastupa „Prolog“. Izlazi narodni guslar i uz moćnu glazbu punu opisivanja, punu značajnog izražaja rieči, pjeva zanosno, oduševljeno. Neznas čemu bi se više divio ili umjetničkoj glazbi, ili vriednom pjevaču Angeli. A i tu je narednoga duba. Ganutljiv je usklik, na podlogi narodne glazbe, „Rode, rode!“ itd.

Prvi čin otvara kraljica (Skalova). Ona je mlada i vesela što će biti okrunjena hrvatskom kraljicom, svomu veselju nezna kraja maći. I tu je glashena strana na svom mjestu, sveža, vesela, mila i ugodna — ali nigda razuzdana. Nadolazi kralj (Orželski, tenor), zamišljen radi svoje domovine, ali kraljica jednako vragoljasta, tako da se i kralj razabere od crnih slutnja i tada nastaje ljubavni dvopjev pun milote i nježne, iskrene, poštene ljubavi. I ako je taj dvopjev kao i kraljičin samopjev pun ljubavne melodije, orkestar je tu, koji daje karakter ozbiljnosti. U tom ljubavnom času zateče kralja Djed (Petrowski, bas), koji mu se veseli. Tad nastupa trojev: Kraljica (sopran), kralj (tenor), djed (bas). Tim trojevom raste utisak, koji dopre do vrhunca kad nadodje Vuk (Angeli, bariton) i poslie junačkog razgovora s kraljem nastupi četveropjev. Rekao sam u Ljubljani i „ponavljam, da bih se, da čujem ponovno taj divni četveropjev, opet povratio u Ljubljanu.

Već nebi smjelo biti ni jednog hrvatskog koncerta na kom se nebi vršio taj veličanstveni četveropjev. U kazalištu je poslie četveropjeva slušateljstvo dalo oduška svomu osjećaju pozivljući Mandića i pjevače.

Šesti prizor prvog čina dao nam je liepu sliku kraljevog krunisanja. Samo škoda što libretista nije htjeo to obraditi prama historiji i prama samim njegovim riečima: „Bog i narod neka ga posveti“. Posveta kraljeva, u 12. vjeku, nemože se zamisliti bez crkvenog obreda. Hoće je

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju epodpisani ne šalju, ne frankirani ne primaju.

Preplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, na godinu 5 K za seljake, odn. K. 250 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaoštal 20 h., koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari J. Krmpotić i dr.“ (Via Sissano), kamo neka se naslovljuju sva pisma i preplate.

kazališni opravljaj da to nadopuni, ali je bilo u protuslovlju sa riečima najmladjeg poglavice, kojima je skladatelj dao napjev crkvenih lekcija sa umjetnim preinakama. Nu naš skladatelj i tu je bio na svom mjestu. Osobito kad su zborovi začeli „Slava, slava hrvatskomu kralju!“ i hojnu himnu: „Na noge vodje, na noge rode“, u slušateljstvu je nastalo neopisivo oduševljenje, tako da je Mandić pozvan i od pjevača nošen. Tada, na svrhi prvog čina, primio je darove: od istarskih Hrvata prekrasnu palmu sa nadpisom: „Svome zemljaku — Istrani“ i od ljubljanskih Hrvata lovorvijenac sa napisom: „Skladatelju Petra Svačića, Ljubljanski Hrvati“. Od obitelji Thaller prekrasan štap za dirigiranje, okovan srebrom.

Med prvim i drugim činom izvršea je intermezzo. To je bila simbolična slika borbe Madjara i Hrvata. Gosp. Dragulinović sa velikim marom izveo je tu sliku, koja je liep utisak na slušatelje napravila. Kod sveg tog mislim, da opera neli ništa izgubila kad bi se to izostavilo.

Drugi čin otvara Djed (Petrowski, bas). Noću pogriješiti ako kažem, da je to jedan od najliepših napjeva u cijeloj operi. Pun izražaja, narodnog duha, uprav na svom mjestu. Iza djelovog zabrinutog monologa predstavlja se boj iza kulisa popraćen glasbom, potresnom, žalostnom, punom živog, hojnog opisivanja. Kad se to kao utišalo, nastupi kraljica sa dvorkinjom proniknuta uzasnim događajem. Djed i dvorkinja ju ljube, ali ona zdvojna. To je skladatelj u trojev skitio uprav majstorski i kraljičino ocajanje i njihova nada i bodrenje skupno se prikazuju. Osobito je značajan napjev dvorkinje (Glivarec, alt) i liepo izpjevav. Dok završava taj krasni trojev, doleti bjeGUNAC i tada nastaje takma, da ga se izpita o ratu.

Sve to je umjetnički izprepletano dok bjeGUNAC ne obori u pravu narodnu maršaljku, gdje opisiva junastvo „Petra Svačića“ i njegovih volja. Značajan je to komad, pun dojma, kao i djedov usklik Vuku (Angeli, bariton): „I ti, i ti. Vuče moj!“ Ta kratka glashena fraza vriedi suloga zlata. Vuk djedu junacki opisuje razvoj bojni i politički, uvijek zanosno i izrazilo.

Već je pjevanje i gudbon katalstrofa pripravljena. Kraljica izvan sebe sanjari i odlazi, a kralj podijut

